



Upravljanje javnim finansijama – učenje u saradnji sa kolegama, PEM PAL

RADIONICA U BAKUU, novembar 2012. godine Francusko iskustvo u oblasti budžetskih reformi





Pregled sadržaja

- 1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja**
- 2. Objavljivanje budžetskih informacija u finansijskom izveštavanju**
- 3. Organizacija treninga i sertifikacije za računovođe javnog sektora**



Pregled sadržaja

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

2. Objavljivanje budžetskih informacija u finansijskom izveštavanju

3. Organizacija treninga i sertifikacije za računovođe javnog sektora

Pregled sadržaja

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

- 1.1. LOLF (la loi organique relative aux lois de finances): francuski državni računovodstveni sistem
- 1.2. Učiniti javno računovodstvo pouzdanim: zašto i kako?
- 1.3. Koji su sledeći koraci?: CHORUS

2. Objavljivanje budžetskih informacija u finansijskom izveštavanju

3. Organizacija treninga i sertifikacije za računovođe javnog sektora

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

1.1. LOLF (la loi organique relative aux lois de finances) : francuski državni računovodstveni sistem

- **Statutarni principi (LOLF) su izglasani 2001. godine: modernizacija pravila koja su stvorena 1959. godine**
 - Reformisanje javnih računa: pravac reforme francuske države
 - Nacionalni kontekst koji je bio veoma povoljan: politički konsenzus
- **Tri glavna cilja:**
 - Koju vrstu politika voditi javnim sredstvima;
 - Kako povećati nivo odgovornosti najviše pozicioniranih državnih službenika;
 - Kako unaprediti rezultate izvršavanja mera politika.

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

1.1. LOLF : francuski državni računovodstveni sistem

Osnovne inovacije ove reforme koje su stupile na snagu počev od januara 2006. godine

- Više ovlašćenja Parlamentu (kod pripreme, glasanja, inspekcije budžeta);
- Budžet koji je lakši za čitanje (mere javnih politika se pojavljuju kao misije, programi, aktivnosti);
- Uspostavljeni ciljevi i indikatori performansi kako bi se izračunavali rezultati.

3 vizije računovodstva



1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

1.1. LOLF : francuski državni računovodstveni sistem

Napuštanje kulture zasnovane na «više sredstava» za kulturu rezultata

- Koncept «globalizacije»: jedan budžet / jedan program;
- Koncept «fungibilnosti»: mogućnost korišćenja sredstava za ostale vrste rashoda;

- Povećana fleksibilnost u okviru programa;
- Validni indikatori koje svi prihvataju;
- Periodični pregovori oko sredstava i ciljeva.

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

1.1. LOLF : francuski državni računovodstveni sistem

Raspored reforme

- avgust 2001. godine : stupanje zakona na snagu;
- jun 2002. godine : stvaranje Ministarstva posvećenog pitanju bužetske reforme;
- januar 2004. godine : francuski Parlament prima prvi budžet napravljen u skladu sa reformom;
- septembar 2004.godine : objavljivanje poziva za davanje ponuda za novi informacioni sistem;
- jun 2005. godine : ministar zadužen za budžet je takođe ministar zadužen za državnu reformu;
- decembar 2005. godine : odobren sadašnji informacioni sistem;
- januar 2006. godine : stupanje na snagu reformi;
- januar 2008. godine : početak razvijanja CHORUS budžeta (softver koji koristi celokupna javna administracija);
- januar 2012. godine : računi francuske države se vode u CHORUS;

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

1.1. LOLF : francuski državni računovodstveni sistem

Izveštaj nakon 10 godina

- Kultura rezultata: 123 programa i manje od 1.000 indikatora mogu opisati javne politike;
- Državni budžet: pravilan ciklus;
- Troškovi javnih politika: unapređeno znanje;
- Upravljanje javnim agencijama: obaveza poštovanja istovetnih pravila kao i javna administracija;

- Znanje u oblasti računovodstva;
- Ovlašćenje i odgovornost lokalnih administrativnih organa;
- Indikatori za administrativne funkcije;
- Potpuna upotreba CHORUS;

Zadovoljstvo

Očekivanja

Pregled sadržaja

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

1.1. LOLF (la loi organique relative aux lois de finances): francuski državni računovodstveni sistem

1.2. Učiniti javno računovodstvo pouzdanim: zašto i kako?

1.3. Koji su sledeći koraci?: CHORUS

2. Objavljivanje budžetskih informacija u finansijskom izveštavanju

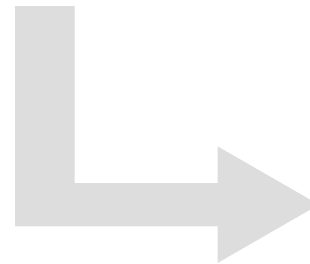
3. Organizacija treninga i sertifikacije za računovođe javnog sektora

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

1.2. Učiniti javno računovodstvo pouzdanim

Zašto očekivati pouzdanost u oblasti javnog računovodstva?

- Računovodstvene funkcije (informacija, donošenje odluka, proveravanje);
- Zakon (član 27, član 30 LOLF-a, itd.);
- Računovodstveni principi (regularnost, iskrenost, prudenčijalnost, nekompensacija....);



**Zahtevan
kvalitet
računovodstva**

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

1.2. Učiniti javno računovodstvo pouzdanim

Izgradnja standarda javnog računovodstva prilagođenim prema specifičnim odlikama francuske države

▪ 3 najvažnije grupe standarda:

- Francuski kontni plan;
- Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor koje je ustanovila Međunarodna federacija računovođa (IFAC);
- Aktivnosti Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde (IASB);

→ **Konceptualni okvir koji se sastoji od 16 računovodstvenih standarda i rečnika termina.**

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

1.2. Učiniti javno računovodstvo pouzdanim

Izgradnja standarda javnog računovodstva prilagođenim prema specifičnim odlikama francuske države

- Ustavni zakon predviđa da su računovodstvena pravila za centralni nivo države istovetna kao i za poslovni sektor, osim kada se razlike odobravaju i nastupaju kao posledica specifične prirode aktivnosti centralnog nivoa države.
- Određivanje koja računovodstvena pravila iz poslovnog sektora su direktno primenjiva na centralni nivo države, koja pravila trebaju biti prilagođena specifičnim odlikama aktivnosti centralnog nivoa države, kao i koja pravila moraju biti stvorena kako bi se vršile računovodstvene funkcije za one transakcije koje nisu pokriven računovodstvenim pravilima iz poslovnog sektora.

Primer: postoji jedna velika razlika u odnosu na pravila računovodstva u poslovnom sektoru, pošto Član 27 prediđa da “finansijski izveštaji centralnog nivoa vlasti moraju biti usaglašeni i verno davati stvaran i pravičan pogled na neto vrednost i finansijsku poziciju”, bez pravljenja reference na bilans uspeha (dobit i gubitak).

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

1.2. Učiniti javno računovodstvo pouzdanim

Francuski računovodstveni standardi u 2012

- 1 – FINANSIJSKI IZVEŠTAJI /BILANSI
- 2 – RASHODI
- 3 – PRIHODI DRŽAVE
- 4 – OPERATIVNI PRIHODI, INTERVENTNI PRIHODI I FINANSIJSKI PRIHODI
- 5 – NEMATERIJALNA SREDSTVA
- 6 – MATERIJALNA SREDSTVA
- 7 – FINANSIJSKA SREDSTVA
- 8 – ZALIHE
- 9 – TEKUĆA POTRAŽIVANJA
- 10 – KOMPONENTE GOTOVINSKE POZICIJE CENTRALNE DRŽAVE
- 11 – FINANSIJSKA DUGOVANJA I DERIVATI FINANSIJSKIH INSTRUMENATA
- 12 – NEFINANSIJSKE OBAVEZE
- 13 – FINANSIJSKE OBAVEZE KOJE SE OBJAVLJUJU U NAPOMENAMA U VEZI SA FINANSIJSKIM IZVEŠTAJEM /BILANSOM
- 14 – RAČUNOVODSTVENE POLITIKE, IZMENE U RAČUNOVODSTVENIM PROCENAMA I GREŠKE
- 15 – DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAVANJA
- 16 – IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

1.2. Učiniti javno računovodstvo pouzdanim

Prilagođavanje računovodstvenih standarda za potrebe francuske države

« IPSAS su vrsta ideala»

Francuska je morala da izvrši prilagođavanje, «Francuski standardi»

Primer:

Prema pravilima IPSAS, predviđa se period od 5 godina pre aktivizacije novih standarda.

Francuska je odlučila da se ne pridržava takvih rokova, već da se odluči za brzu reformu radi pružanja bolje podrške promenama.

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

1.2. Učiniti javno računovodstvo pouzdanim

Prilagođavanje računovodstvenih standarda za potrebe francuske države

Neto vrednost, Finansijska pozicija, Neto sredstva/kapital, Finansijske obaveze:

Specijalne odlike države:

- Ekstremni diverzitet i veliki broj prava i obaveza centralnog nivoa vlasti, kao i zadržavanje samo onih elemenata koji imaju značajan uticaj na njenu finansijsku poziciju;
- Bez inicijalnog kapitalnog iznosa (pošto ne postoji inicijalni datum početka);
- Merenje sredstava dugog ekonomskog života postavlja posebne probleme;
- Sam pojam sredstava, kao u upotrebi kod računovodstva poslovnog sektora, ne predstavlja na adekvatan način okolnosti koje postoje kod centralnog nivoa vlasti, koje uključuju veoma posebna “nematerijalna sredstva” države, njihove efekte, prava nametanja poreza.

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

1.2. Učiniti javno računovodstvo pouzdanim

Prilagođavanje računovodstvenih standarda za potrebe francuske države

Primeri francuskih standarda

Priznavanje Pravila za sredstva

- Sredstva se beleže u finansijskim izveštajima /bilansima za godinu u kojoj država stiče kontrolu nad budućim ekonomskim koristima ili potencijalnim uslugama. Kontrola je obično zasnovana na pravu (vlasništva ili prava upotrebe).
- Međutim, vlasništvo nije dovoljno radi uspostavljanja kontrole → kontrola nad dobrima se u ovom slučaju procenjuje u skladu sa uslovima korišćenja: moći odlučivanja o upotrebi, odgovornostima, troškovima i rizicima koji su u vezi sa ovom moći.

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

1.2. Učiniti javno računovodstvo pouzdanim

Prilagođavanje računovodstvenih standarda za potrebe francuske države

Primeri francuskih standarda

Priznavanje Pravila o obavezama

Zahtevana 3 kumulativna uslova:

- centralni nivo države ima obavezu prema drugoj strani koja proističe iz tekućeg ili prethodnog perioda izveštavanja;
- sigurno je, ili je verovatno da će odliv sredstava biti neophodan radi izmirivanja obaveze prema drugoj strani;
- iznos obaveze može pouzdano biti procenjen.

Pregled sadržaja

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

- 1.1. LOLF (la loi organique relative aux lois de finances): francuski državni računovodstveni sistem
- 1.2. Učiniti javno računovodstvo pouzdanim: zašto i kako?
- 1.3. Koji su sledeći koraci?: **CHORUS**

2. Objavljivanje budžetskih informacija u finansijskom izveštavanju

3. Organizacija treninga i sertifikacije za računovođe javnog sektora

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

1.3. Koji su sledeći koraci? CHORUS

CHORUS : ERP (Planiranje resursa u korporacijama) koji će upotpuniti LOLF

- Usaglašenost sa računovodstvenim standardima;
- Lakši popis zaliha;
- Nadgledanje;
- Mogućnost vršenja revizije računa;
- Objavljivanje informacija.

Svi računi Francuske su stavljeni pod CHORUS od 1. januara 2012. godine

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

1.3. Koji su sledeći koraci? CHORUS

Trenutno, prioriteti su:

- Zaposleni moraju unaprediti svoje korišćenje CHORUS;
- Centralna administracija mora pružiti uputstva za pomaganje zaposlenima za upotrebu CHORUS;
- Kako ispravljati kvarove u sistemu, a nakon toga, kako ih izbegavati;
- Kako proveravati i kako prilagođavati račune sa CHORUS;

Kratkoročno:

- Zalihe i naredni bilans stanja;
- Kvalitet računovodstvene informacije;

Kasnije:

- Organizacija lokalne administracije;
- Računovođa javnog sektora: novo zanimanje.

Pregled sadržaja

2. Objavlivanje budžetskih informacija u finansijskom izveštavanju

2.1. Periodični finansijski izveštaji /bilansi

2.2. Konsolidacija finansijskog izveštavanja

2.3. Kako je ovaj proces automatizovan preko IT sistema

2. Objavljivanje budžetskih informacija u finansijskom izveštavanju

2.1. Periodični finansijski izveštaji /bilansi

Ciljevi

- **Osiguravanje ispravnog upravljanja budžetom od strane državnih organa vlasti**
 - stanja u vezi prihoda države;
 - stanja u vezi rashoda;

- **Pružanje periodičnih informacija za nadzorne organe**
 - Cour des Comptes (revizorski sud),
 - Parlament.

2. Objavljivanje budžetskih informacija u finansijskom izveštavanju

2.1. Periodični finansijski izveštaji /bilansi

- **Nedeljno finansijsko stanje:**

- svakog petka;
- poverljiva informacija (samo za Vladu);

- **Mesečno finansijsko stanje:**

- stanje na računima na kraju meseca;
- javno objavljivanje (Parlament, revizorski sud, opšta javnost).

Pregled sadržaja

2. Objavljivanje budžetskih informacija u finansijskom izveštavanju

2.1. Periodični finansijski izveštaji /bilansi

2.2. Konsolidacija finansijskog izveštavanja

2.3. Kako je ovaj proces automatizovan preko IT sistema

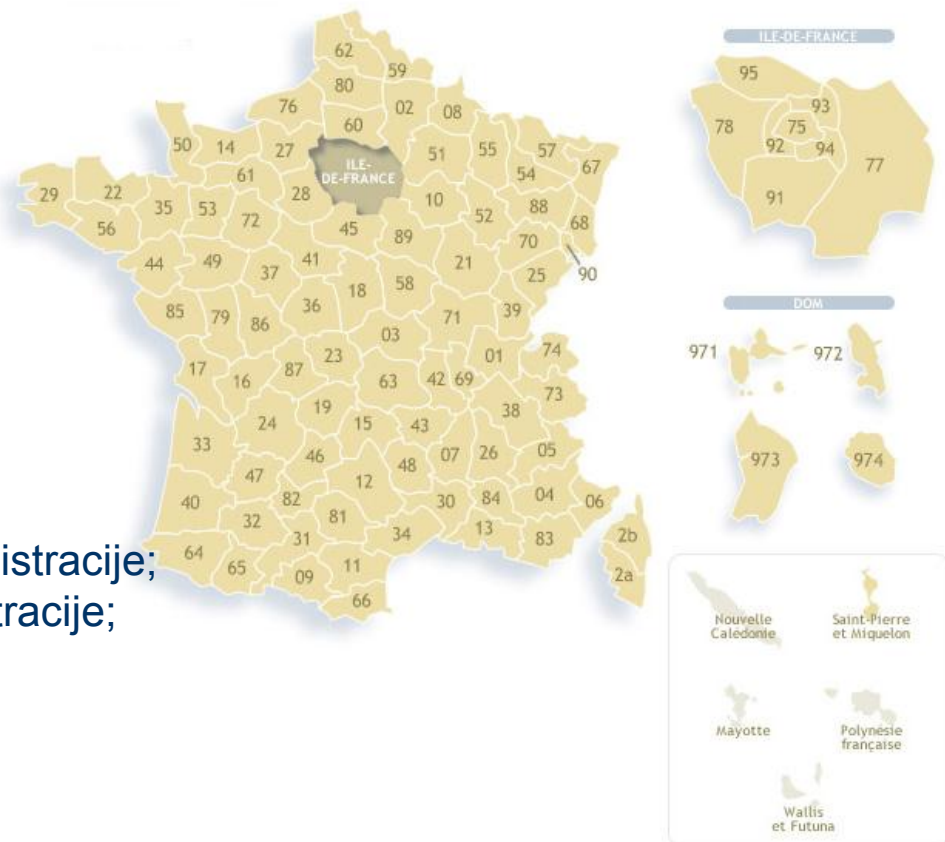
2. Objavljivanje budžetskih informacija u finansijskom izveštavanju

2.2. Konsolidacija finansijskog izveštavanja

Francusko finansijsko izveštavanje je zasnovano na centralizaciji računovodstvenih operacija

3 izvora finansijskog izveštavanja:

- organi centralne administracije;
- računovođe iz organa centralne administracije;
- računovođe iz organa lokalne administracije;



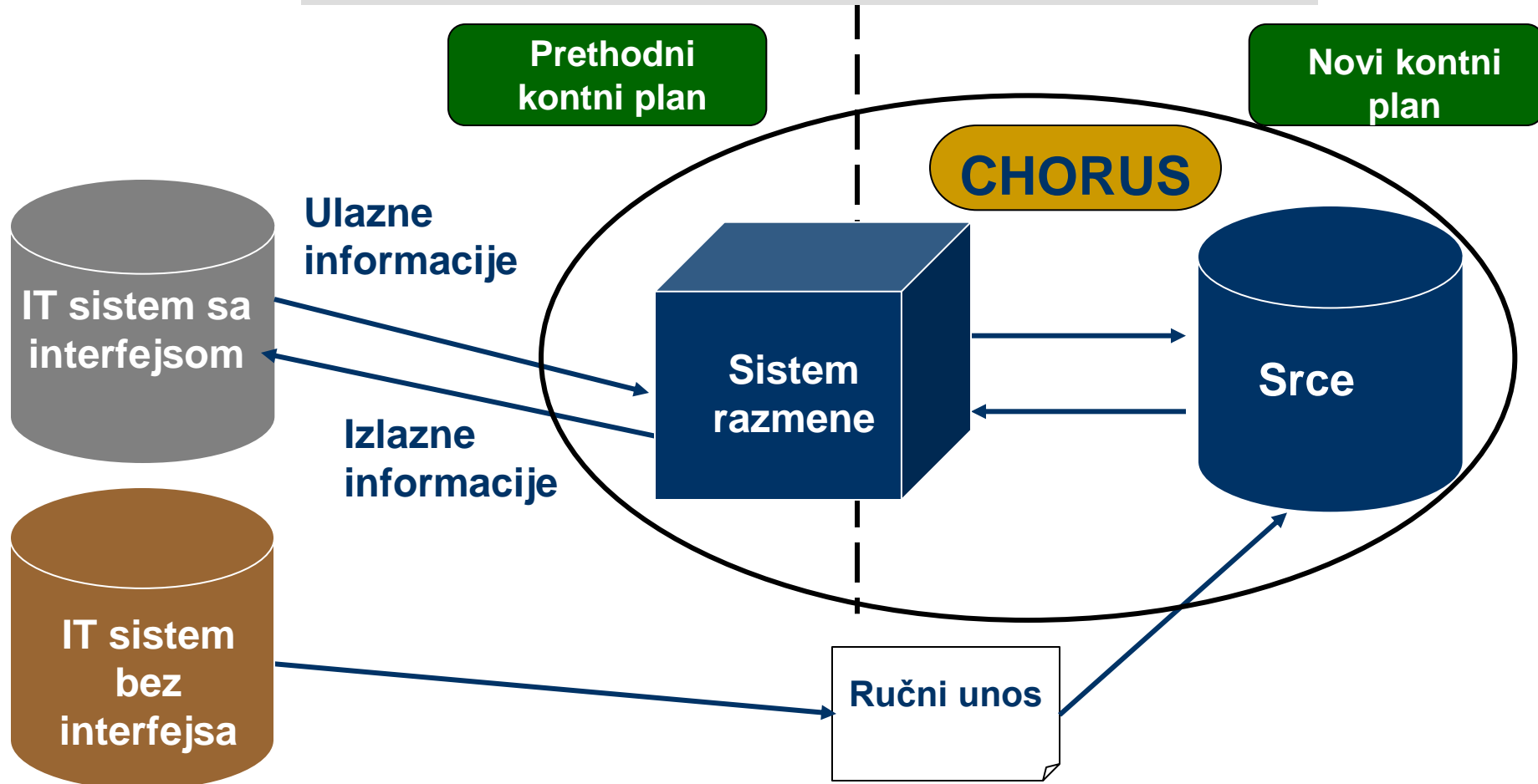
Pregled sadržaja

2. Objavljivanje budžetskih informacija u finansijskom izveštavanju

- 2.1. Periodični finansijski izveštaji /bilansi
- 2.2. Konsolidacija finansijskog izveštavanja
- 2.3. Kako je ovaj proces automatizovan preko IT sistema**

2. Objavljivanje budžetskih informacija u finansijskom izveštavanju

2.3. Kako je ovaj proces automatizovan preko IT sistema



Pregled sadržaja

1. Iskustvo Francuske u reformisanju računovodstva u javnom sektoru i finansijskog izveštavanja

2. Objavljivanje budžetskih informacija u finansijskom izveštavanju

3. Organizacija treninga i sertifikacije za računovođe javnog sektora

3. Organizacija treninga i sertifikacije za računovođe javnog sektora

Vrste računovođa javnog sektora


- Glavne računovođe;
- Sekundarne računovođe;

Trening računovođa javnog sektora

- Nacionalna škola javnih finansija,
 - ♦ Trening zaposlenih bez iskustva (inicijalni trening),
 - ♦ Trening zaposlenih koji imaju iskustvo (interna promocija);
- Izgradnja novih trening modula prema zahtevima iz CHORUS;

Imenovanje računovođa javnog sektora

- Polaganje zakletve pred nadzornim organom,
- Računovođa javnog sektora ► Lična i finansijska odgovornost
→ depozit / garancija



RADIONICA U BAKUU, novembar 2012. godine
Francusko iskustvo u oblasti budžetskih reformi

Hvala